

طرح دوره

عنوان: برنامه ملی مبارزه با بیماری‌های غیرواگیر و اپیدمیولوژی آن‌ها

رشته: بهداشت عمومی / اپیدمیولوژی (MPH)

نیمسال: اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴

تعداد واحد آموزشی: ۲ واحد نظری

الف) محتوای آموزشی دوره

سرفصل‌های آموزشی (جلسه به جلسه):

۱. مقدمه‌ای بر بیماری‌های غیرواگیر (تعریف، اهمیت جهانی و ملی، بار بیماری‌ها)
۲. اپیدمیولوژی بیماری‌های قلبی-عروقی (شیوع، عوامل خطر، روندهای جهانی و ایران)
۳. اپیدمیولوژی سرطان‌ها (شایع‌ترین سرطان‌ها در ایران و جهان، عوامل خطر، غربالگری)
۴. اپیدمیولوژی بیماری‌های مزمن تنفسی (آسم، COPD، عوامل خطر محیطی و شغلی)
۵. اپیدمیولوژی دیابت و چاقی (شیوع، پیامدها، راهبردهای پیشگیری)
۶. سایر بیماری‌های غیرواگیر (بیماری‌های کلیوی، اسکلتی-عضلانی، روانی-اجتماعی)
۷. عوامل خطر مشترک در بیماری‌های غیرواگیر (تنباکو، الکل، تغذیه ناسالم، کم‌تحرکی، فشارخون بالا)
۸. آزمون میان‌ترم (مرور مباحث جلسات ۱ تا ۷)
۹. برنامه ملی کنترل بیماری‌های غیرواگیر در ایران (اهداف، ساختار، بسته‌های مداخله‌ای)
۱۰. مداخلات مبتنی بر شواهد برای کنترل بیماری‌های غیرواگیر (WHO "Best Buys")
۱۱. نظام مراقبت بیماری‌های غیرواگیر در ایران (ثبت مرگ، ثبت بیماری‌ها، پایش عوامل خطر)
۱۲. سیاست‌ها و راهبردهای جهانی (WHO NCD Global Action Plan, SDGs)
۱۳. چالش‌ها و فرصت‌ها در کنترل بیماری‌های غیرواگیر در ایران (نظام سلامت، بودجه، همکاری بین‌بخشی)
۱۴. جمع‌بندی و ارائه پروژه‌های دانشجویی (تحلیل یک بیماری یا برنامه ملی منتخب)

ب) منابع پیشنهادی

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. برنامه ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط در جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۵-۱۴۰۴).
- WHO (2013). *Global Action Plan for the Prevention and Control of NCDs 2013–2020*. World Health Organization.
- WHO (2022). *Noncommunicable diseases country profiles*. Geneva.
- Murray, C.J.L. & Lopez, A.D. (eds.). (2020). *The Global Burden of Disease*. Harvard University Press.

- Beaglehole, R., Bonita, R., et al. (2011). *Priority Actions for the Non-Communicable Disease Crisis*. The Lancet.
- گزارش‌های کشوری و سالانه پایش عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر در ایران. (STEPS)

ج) سنجش و ارزشیابی دوره

سهم از نمره کل	شرح	روش ارزشیابی
۲۵٪	تستی و تشریحی	آزمون میان‌ترم
۳۵٪	تستی و تشریحی	آزمون پایانی
۳۰٪	تحلیل یک بیماری یا یک محور از برنامه ملی ارائه و پروژه دانشجویی	
۱۰٪	مشارکت در بحث‌ها و تمرین‌ها	حضور فعال و منظم در کلاس

🔗 خروجی‌های مورد انتظار از این دوره:

- درک اپیدمیولوژی بیماری‌های غیرواگیر در سطح ملی و جهانی
- شناخت عوامل خطر و اپیدمیولوژی کاربردی در سیاست‌گذاری سلامت
- آشنایی با برنامه ملی کنترل بیماری‌های غیرواگیر در ایران
- توانایی تحلیل و نقد سیاست‌ها و برنامه‌های پیشگیری و کنترل NCD ها